

Puun juurella

Tarina viisaukirjallisuuden hengessä

Etsiessäni ymmärrystä ja tutkiessani, mitä menneet polvet tiesivät viisaudesta, löysin tämän tarinan. Katso, oli puuseppä ja tämän poika, jotka elivät ja kuolivat jo ammuin. Ja heidän elinaikanaan oli maan tapa, että isä koulutti vanhimman poikansa työhönsä. Ja tuo poika oli hänen ainoansa: sekä rakas sydämelle, että välttämätön elämän jatkumiselle.

Erään kerran he olivat töissä – isä tekemässä työtä asiakkaalle ja poika oppimassa – kun poika kysyi: Isä. Oletko jo valmis.

Isä kysyi, mitä poika tarkoitti.

Poika siihen: Oletko oppinut kaiken. Oletko niin hyvä puuseppä, ettei paremmaksi voi tulla?

Isä: En. Enkä tule olemaankaan.

Poika: Mitä mieltä on opetella ja opetella taitoa, jos ei siinä koskaan tule valmiiksi? Minä ainakin aion tulla täysin oppineeksi!

Mutta isä sanoi pojalle: Nouskaamme huomenna varhain ja menkäämme metsälle.

Tähän poika ei ollut tyytyväinen.

Poika: Miksi et vastaa, kun kysyn, mitä mieltä on opetella, jos ei tule koskaan valmiiksi?

Vaan isä sanoikin tähän: En vastaa, koska me menemme huomenna etsimään vastausta metsästä.

Ja näin päättyi heidän keskustelunsa sinä päivänä.

Seuraavana päivänä he siis menivät metsälle aamuvarhaisessa. He kulkivat hämärässä ja juttelivat kaikesta: edellisen päivän askareista ja huomisen suunnitelmista, kivistä ja puista sekä kaikesta, mikä metsässä liikkuu. Aikaa myöten he tulivat vanhan ja korkean puun juurelle. Siellä isä kertoi pojalle:

Tuo puu kasvoi tuossa, kun isäni minua opetti. Se kasvoi siinä, kun hän oli lapsi ja hänen vanhempansa olivat vasta asettuneet näille maille lapsineen.

Poika siihen: Miten tuo puu voi olla niin kamalan vanha? Oletko varma, ettei isäsi huijannut sinua?

Isä vastasi: Tiedän sen, koska isäni oli tarpeeksi viisas puhuakseen minulle totta ja ollakseen valehtelematta näin tärkeässä asiassa. Ja toki puu voi olla noin vanha, sillä se elää viisaudesta, joka on sitäkin vanhempi. Eikös sanota, että pitkä ikä seuraa viisautta?

Poika huomautti siihen: Mutta eihän puu ajattele mitään.

Isä: Sinäkö sen tiedät? Mutta ei tarvitse ajatella, elääkseen viisaasti. Puun viisaus on siinä, mihin sen huomio kiinnittyy. Sanos kasvaako puu paksuutta itseensä päin, vai pois päin itsestään?

Poika: Pois päin kaiketi.

Isä: Kyllä. Puu kasvaa pois päin ja niin meidänkin tulee kasvaa ojentamaan kätemme tarvitsevalle ensin lähellä ja sitten kauempana. Mutta levittääkö puu juurensa kohti itseään vai kohti maan uumenia?

Poika: Kohti maata, luulisin.

Isä: Näin mekin löydämme juuremme siitä, mitä on ollut meitä ennen. Me emme voi olla suuria, ellemme seiso toisen olkapäillä. Emme voi edes elää, ellemme pidä kiinni menneiden

polvien parhaista töistä. Mutta rakas poikani, mitä kohden puu sitten kasvattaa kaikkein kauneimpansa. Minne sen kukat avautuvat ja lehdet puhkeavat. Kaiketi ne lähenevät puun omaa runkoa?

Poika: Eivät. Ne kohoavat korkeuksiin ja tavoittelevat auringon suudelmaa.

Isä: Näin se on. Tulevasta me emme tiedä, emmekä tulevaa tule koskaan omistamaan. Minä palaan maaksi, josta olen peräisin, samoin teet sinä. Mutta tulevaan me kurkotamme. Minun elämäni kurottaa sinuun ja tulee sinussa täydeksi. Sinun elämäsi kurkottaa niihin, jotka tulevat sinun jälkeesi. Eikö heille olisi samalla taakka ja rajoite, jos sinä olisit jo saavuttanut täydellisyyden heidän edellään? Mutta oman täydellisyytesi sinä saavutat heidän kauttaan ja heissä, kuten minäkin sinussa.

Näin haastoivat isä ja poika tuon puun luona. Ja vaikka nuo molemmat ovat jo nukkuneet pois, puu on yhä pystyssä. Mutta vaikka puu näyttää kestäneen kauemmin, kuin nämä kaksi, tämän isän suku ja viisaus ovat molemmat yhä voimissaan. Siinä siis minulle oli kylliksi viisautta ja ymmärrystä, mutta olenko minä sille viisaudelle kylliksi? Sen tietävät vain ne, jotka tulevat minun jälkeeni.